

Informacijska tehnologija kot temelj vseživljenjskega izobraževanja človeka 21. stoletja

Opis digitalnih kompetenc:ⁱ

	MINIMALNA ZNANJA	TEMELJNA ZNANJA	NAPREDNI UPORABNIKI
INFORMACIJE: <ul style="list-style-type: none"> • Iskanje • Vrednotenje • Shranjevanje in priklic 	<ul style="list-style-type: none"> • Znam na spletu poiskati želene informacije in se zavedam, da vseh informacij ne morem najti le z uporabo spletnih iskalnikov. • Razumem, da lahko potrebne informacije najdem s pomočjo tehnologije. • Zavedam se, da ne morem zaupati vsem informacijam, ki jih najdem na spletu. • Znam shraniti različne datoteke in spletne strani ter shranjeno znova poiskati. 	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijam strategije iskanja informacij z uporabo različnih naprav in brskalnikov ter zmorem izbrati zame relevantno informacijo. • Presojam spletne vire s stališča zanesljivosti, primerjam različne vire informacij. • Se zavedam, da se lahko informacije shranijo na različne načine (shranjevanje, arhiviranje, zaznamki) in sem učinkovit pri njihovem ponovnem priklicu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabljam različne strategije iskanja informacij in zmorem filtrirati informacije, s katerimi se srečujem. • Znam presoditi, katere tipe digitalnih informacij potrebujem, ločim potrebe po informacijah glede na specifično vsebino. • Sem kritičen do najdenih informacij in preverjam njihovo vrednost in uporabnost. • Uporabljam različne metode in orodja za shranjevanje informacij, uporabljam različne strategije za priklic vsebin, ki sem jih organiziral in shranil sam (ali drugi). • Vem, komu slediti na spletu (mikrobloging).
KOMUNIKACIJA: <ul style="list-style-type: none"> • Digitalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Za komunikacijo na daljavo znam uporabljati vsaj eno napravo, orodje oz. e-storitev 	<ul style="list-style-type: none"> • Spreten sem pri uporabi naprednejših funkcij naprav in orodij za komunikacijo na 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabljam širok nabor orodij za komunikacijo na daljavo in izberem ustreznega glede na cilje komunikacije;

<p>interakcija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskanje informacij in vsebin • Digitalno državljanstvo • Spletno sodelovanje • Netiketa • Upravljanje digitalne identitete 	<p>(npr. mobilni telefon, klepet, e-pošta, VoIP).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znam deliti dokumente in vsebine s pomočjo enostavnih tehničnih sredstev (npr. priponke v e-pošti). • Zavedam se, da lahko IKT uporabljam za interakcijo z drugimi ustanovami (npr. upravo, bankami, zdravstvenimi ustanovami ...) in to pasivno tudi počnem. • Razumem, kako lahko IKT uporabljam za sodelovanju z drugimi zainteresiranimi. • Poznam osnovne norme obnašanja v komunikaciji na spletu. Zavedam se prednosti in slabosti, ki so povezane z uporabo digitalne identitete. 	<p>daljavo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmorem sodelovati v družabnih omrežjih in spletni komunikaciji, kjer posredujem ali delim znanje, vsebine in informacije. • Aktivno uporabljam osnovne spletne storitve (za interakcijo z upravo, spletno trgovino...). • Ustvarjam, razpravljam in aktivno sodelujem z drugimi z uporabo enostavnih orodij. • Razumem in uporabljam principe netikete. • Samostojno oblikujem svojo digitalno identiteto in spremljam svojo digitalno sled. 	<p>načine in format komunikacije prilagodim ciljni publiki.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obvladam različne tipe komunikacije v katere sem povabljen. • Aktivno sodelujem v spletnem prostoru, delim informacije, vsebine in vire v različnih spletnih skupnostih, omrežjih... • Pogosto in samozavestno uporabljam orodja in sredstva za sodelovanje z drugimi pri nastajanju virov, znanja in vsebin. • Uporabo netikete prilagajam različnim kontekstom in vidikom spletne komunikacije. • Razvijam strategije za zaznavanje neprimerne obnašanja na spletu. • Glede na kontekst in namen uporabljam več različnih identitet, znam zaščititi ugled in status svoje digitalne identitete. Nadzorujem informacije in podatke, ki jih ustvarim s svojimi aktivnostmi na spletu.
<p>USTVARJANJE VSEBIN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvijanje vsebin • Integracija in 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvariti zmorem preprosto e-vsebino (npr. besedilo, tabelo, sliko ali zvočni posnetek). • Na obstoječi e-vsebinah zmorem ustvariti manjše spremembe. • Zavedam se, da so nekatere 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvariti zmorem e-vsebine v različnih formatih. • Znam urejati in prilagajati svoje ali e-vsebine drugih. • Zavedam se različnih oblik varovanja avtorskih pravic in jih 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvariti zmorem e-vsebine v različnih formatih, platformah in okoljih. Obvladam ustvarjanje izvornih multimedijskih vsebin z različnimi orodji in aplikacijami. • Zmorem kombinirati obstoječe

<ul style="list-style-type: none"> • prilagajanje • Avtorske pravice in licence • Programiranje 	<p>vsebine na spletu zaščitene z avtorskimi pravicami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prilagam si nekatere enostavne funkcije programske opreme in aplikacij. 	<p>smiselno uporabljam na svojih e-izdelkih (creative commons, copyright, copyleft).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmorem prilagajati programsko opremo in aplikacije z uporabo naprednih nastavitev. 	<p>elemente in iz njih ustvarjati nove e-vsebine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavedam se, kako različni tipi licenc vplivajo na informacije in vire, ki jih uporabljam in ustvarjam. • Kodiram in programiram v različnih programskih jezikih, prilagam odprtokodne programe, razumem sisteme in funkcije za posameznimi programi.
<p>VARNOST:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varovanje naprav • Varovanje podatkov in digitalne identitete • Varovanje zdravja • Varovanje okolja 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabljam osnovna varovala naprav (npr. antivirusni programi, gesla ...). • Vem, da v spletnem okolju ne smem deliti vseh (svojih in tujih) osebnih podatkov. • Znam se izogniti spletnemu nadlegovanju. Vem, da lahko zloraba tehnologije škoduje zdravju. • Uporabljam osnovne ukrepe varčevanja z energijo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Znam zaščititi svoje naprave. Prilagam in posodabljam svoje strategije glede varnosti. • Znam zaščititi svojo zasebnost (in zasebnost drugih) v virtualnem prostoru. Razumem problematiko zasebnosti na spletu in vem, kako se zbirajo in uporabljajo podatki na spletu. • Znam sebe in druge zaščititi pred spletnim nadlegovanjem ter razumem zdravstvena tveganja, povezana z uporabo tehnologije (s tališča ergonomije, odvisnosti...). • Razumem pozitivne in negativne vplive uporabe IKT na okolje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogosto posodabljam svoje varnostne strategije. • Znam ukrepati, kadar je njegova naprava ogrožena. • Pogosto spreminjam svoje varnostne nastavitve z namenom povečanja zaščite osebnih podatkov. Poznam in razumem vprašanja zasebnosti na spletu in vem, kako se zbirajo in uporabljajo podatki na spletu. • Zavedam se pravilne rabe tehnologije v izogib zdravstvenim problemom in živim ustrezno ravnotežje med realnim in virtualnim svetom. • Zavzamem z ustreznimi informacijami podkrepljeno stališče o vplivu IKT na vsakodnevno življenje, spletno potrošništvo in okolje.

<p>REŠEVANJE PROBLEMOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reševanje tehničnih problemov • Prepoznavanje potreb in odzivov razvoja tehnologije nanje • Inovativna in ustvarjalna raba tehnologije • Prepoznavanje potreb po razvoju lastnih e-kompetenc 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmožen sem (ciljno) poiskati ustrezno pomoč pri premagovanju težav ob uporabi novih naprav, programov in aplikacij oz. nepravilnem delovanju le-teh. • Tehnologijo uporabljam za reševanje rutinskih nalog in za to samostojno izberem ustrezno tehnologijo. • Vem, da lahko tehnologijo in digitalna orodja uporabljam v ustvarjalne namene (in občasno to tudi počnem). • Zavedam se svojih omejitev pri uporabi IKT. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samostojno rešim enostavne probleme s tehnologijo, ki ne deluje. • Ob raziskovanju tehnoloških možnosti zmorem reševati nerutinske naloge. • Razumem, kje in kako mi IKT lahko pomaga in znam izbrati pravo orodje glede na svoje cilje in namene. Vrednotim učinkovitost posameznega orodja. • Uporabljam tehnologijo za reševanje problemov in ustvarjanje. • Sodelujem v skupini, ki ustvarja inovativne in kreativne rešitve, vendar ne dajem pobud. • Vem, kako se naučiti uporabe novih tehnologij. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samostojno rešujem različne probleme, s katerimi se srečujem ob uporabi IKT. • Za izpolnjevanje novih, nepoznanih nalog se na osnovi informacij samostojno odločam za izbiro orodja, naprave, programa ali storitve. • Zavedam se razvoja novih tehnologij. • Razumem, kako delujejo nova orodja in kritično ocenim, katero ustreza mojim namenom. • Aktivno sodelujem in dajem pobude pri sodelovanem ustvarjanju inovativnih in kreativnih rešitev. • Rešujem konceptualne probleme in pri tem izrabljam prednosti sodobne tehnologije in orodij, prispevam k razvoju znanja na tem področju in sodelujem pri razvoju inovativne rabe tehnologije. • Sledim novostim in pogosto osvežim svoje znanje na področju e-kompetenc.
--	--	--	---

ⁱ Prirejeno po Anusca Ferrari. DIGCOMP: A Framework for Developing and Understanding Digital Competence in Europe. Scientific and Policy Report by the Joint Research Centre of the European Commission. 2013. (str. 14) <http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC83167.pdf>